

Het Minnewater, van bijgeloof tot romantiek

Het Minnewater is een van de bekendste en meest bezochte plaatsen in Brugge. Zowel toeristen als wandelaars en joggers vinden vlot hun weg naar deze mooie plek. Elke zomer vindt in het Minnewaterpark bovendien het bekende Cactusmuziekfestival plaats.

Het Minnewater is de plaats waar vroeger de Reie de stad binnenkwam. De Reie was een riviertje dat het water van de streek ten zuiden van Brugge afvoerde naar zee. Van de eigennaam 'Reie' is de soortnaam 'rei' afgeleid: in Brugge wordt elke waterloop 'rei' genoemd.

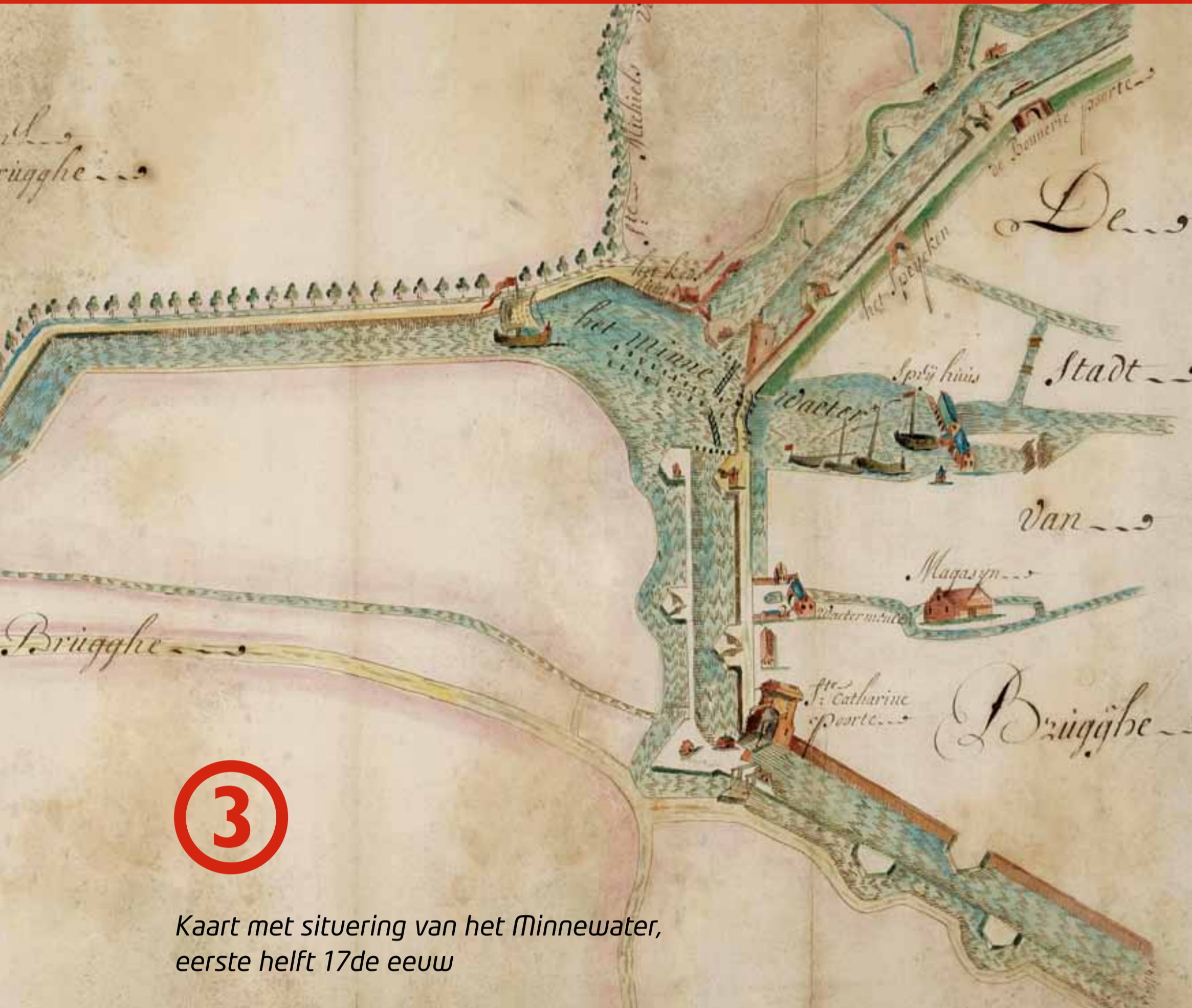
De naam 'Minnewater' is niet makkelijk te verklaren. Men is het er nu wel over eens dat hij is afgeleid van het Middelnederlandse woord 'minne' in de betekenis van 'watergeest'. In de middeleeuwen denken bijgelovige mensen immers dat er onder de brug hier een watergeest huist.

Maar 'minne' betekent ook 'liefde'. En dat leidt tot de Franse vertaling 'Lac d'Amour'. Een toepasselijke naam, want het is hier romantisch wandelen.

Cactusfestival 2011: muziek en sfeer in het park

2

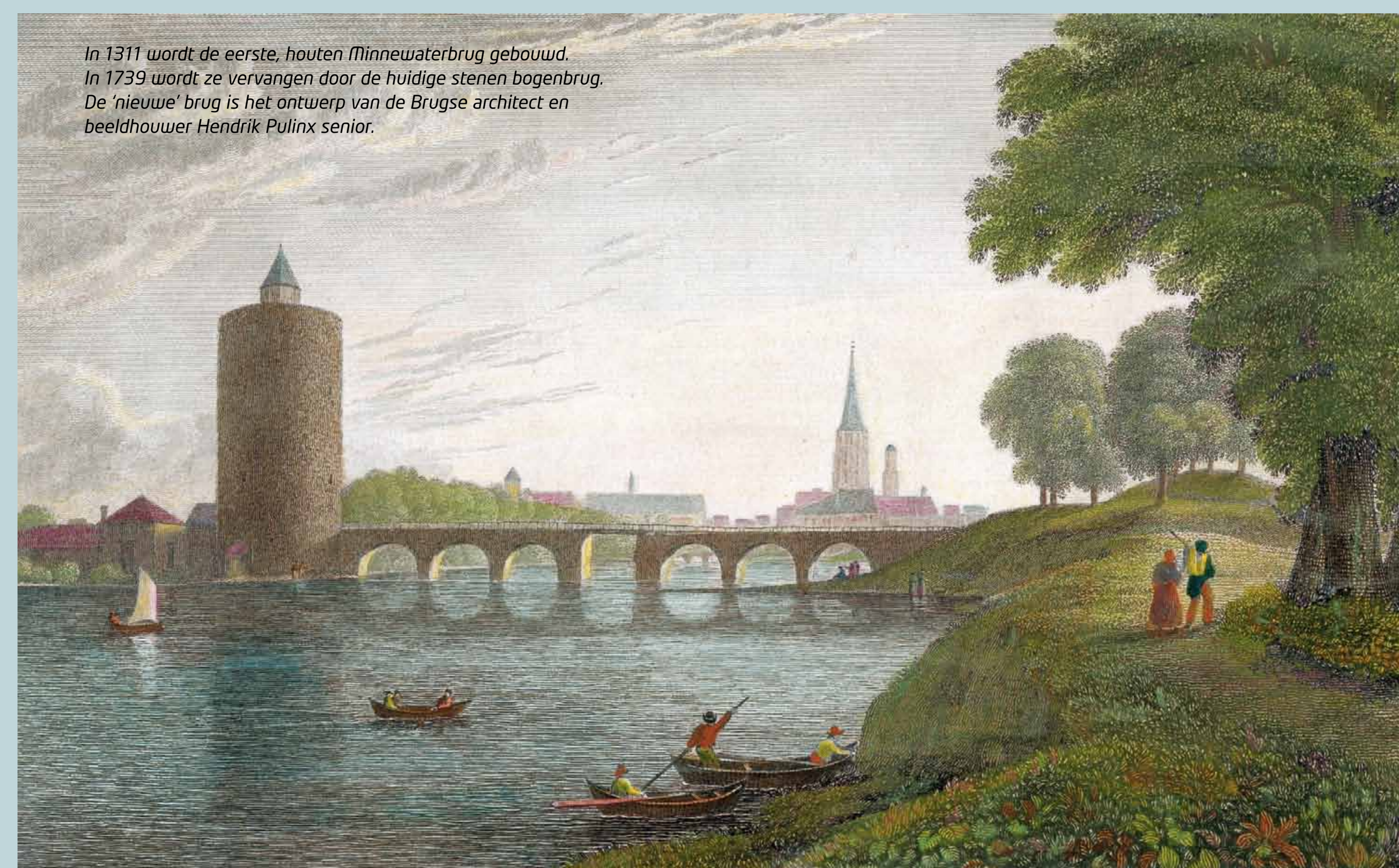

3

Kaart met situering van het Minnewater, eerste helft 17de eeuw

De oorspronkelijke Reie kent een sterk wisselend debiet. Bij zware regenval stijgt het waterpeil soms zo sterk, dat de lager gelegen terreinen langs de oevers onder water lopen.

Wanneer de stad zich uitbreidt en ook op de lager gelegen gronden huizen verrijzen, wordt de beheersing van de wispelturige Reie noodzakelijk. Daarom bouwt men in de 13de eeuw stuwven en sluizen. Zo ontstaat het Minnewater, als een stuwmeeertje en bufferbekken.

In 1311 wordt de eerste, houten Minnewaterbrug gebouwd. In 1739 wordt ze vervangen door de huidige stenen bogenbrug. De 'nieuwe' brug is het ontwerp van de Brugse architect en beeldhouwer Hendrik Pulinx senior.

Poertoren en Minnewaterbrug, 19de eeuw

Eind 14de, begin 15de eeuw worden hier twee stevige vestingtorens gebouwd. Het Minnewater is immers een kwetsbaar deel van de omwalling. De zogenaamde 'Poertoren' doet een tijd dienst als stedelijke buskruit- of poederopslagplaats en is tot op heden bewaard. De andere toren wordt vrij snel grotendeels gesloopt.

De trekschuit naar Gent, 19de eeuw

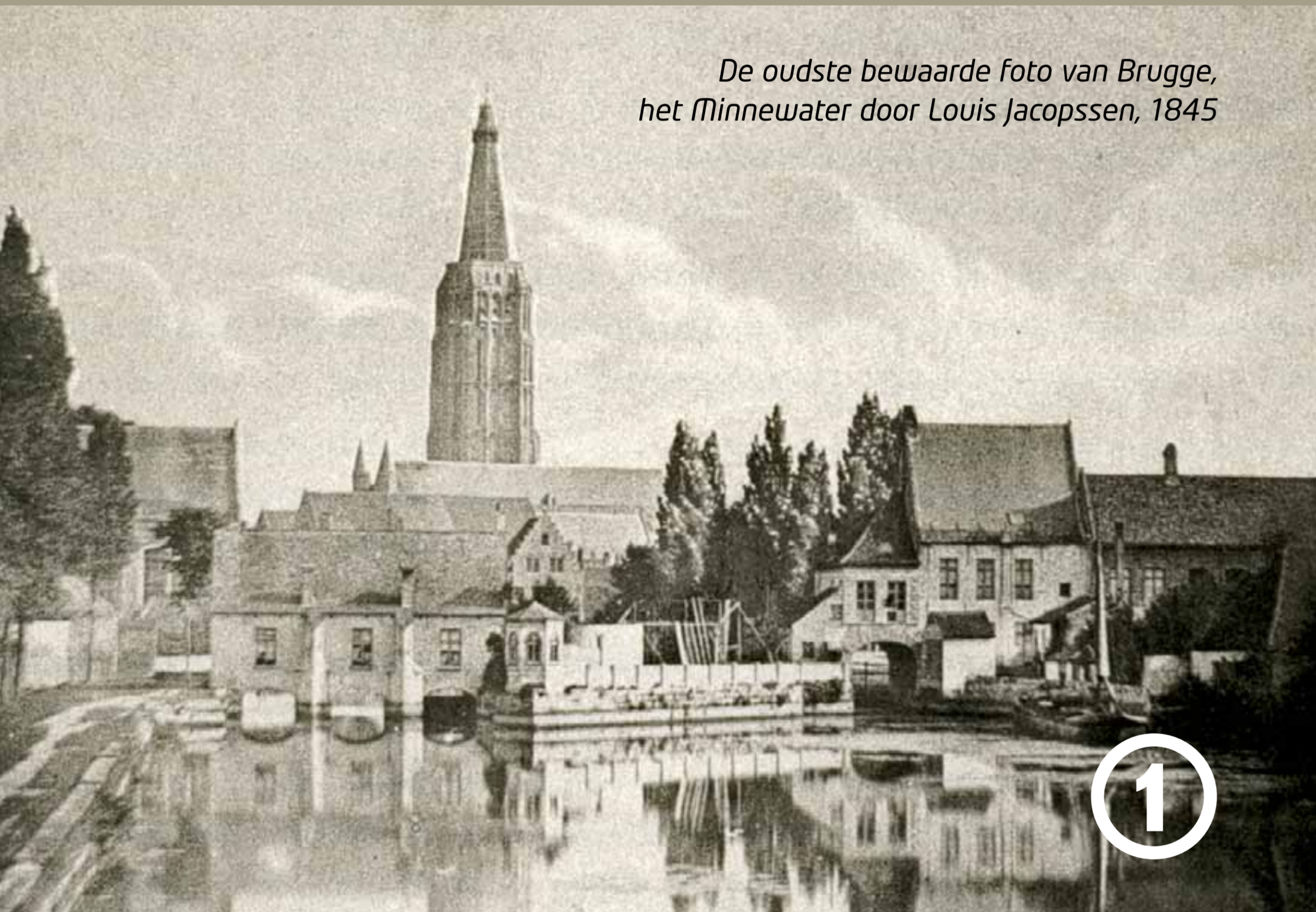
4

5

De trekschuit voor passagiersvervoer tussen Brugge en Gent wordt in gebruik genomen in de 17de eeuw en blijft varen tot de 19de eeuw. De schuit vertrekt eerst aan het Minnewater, later aan de Katelijnepoort.

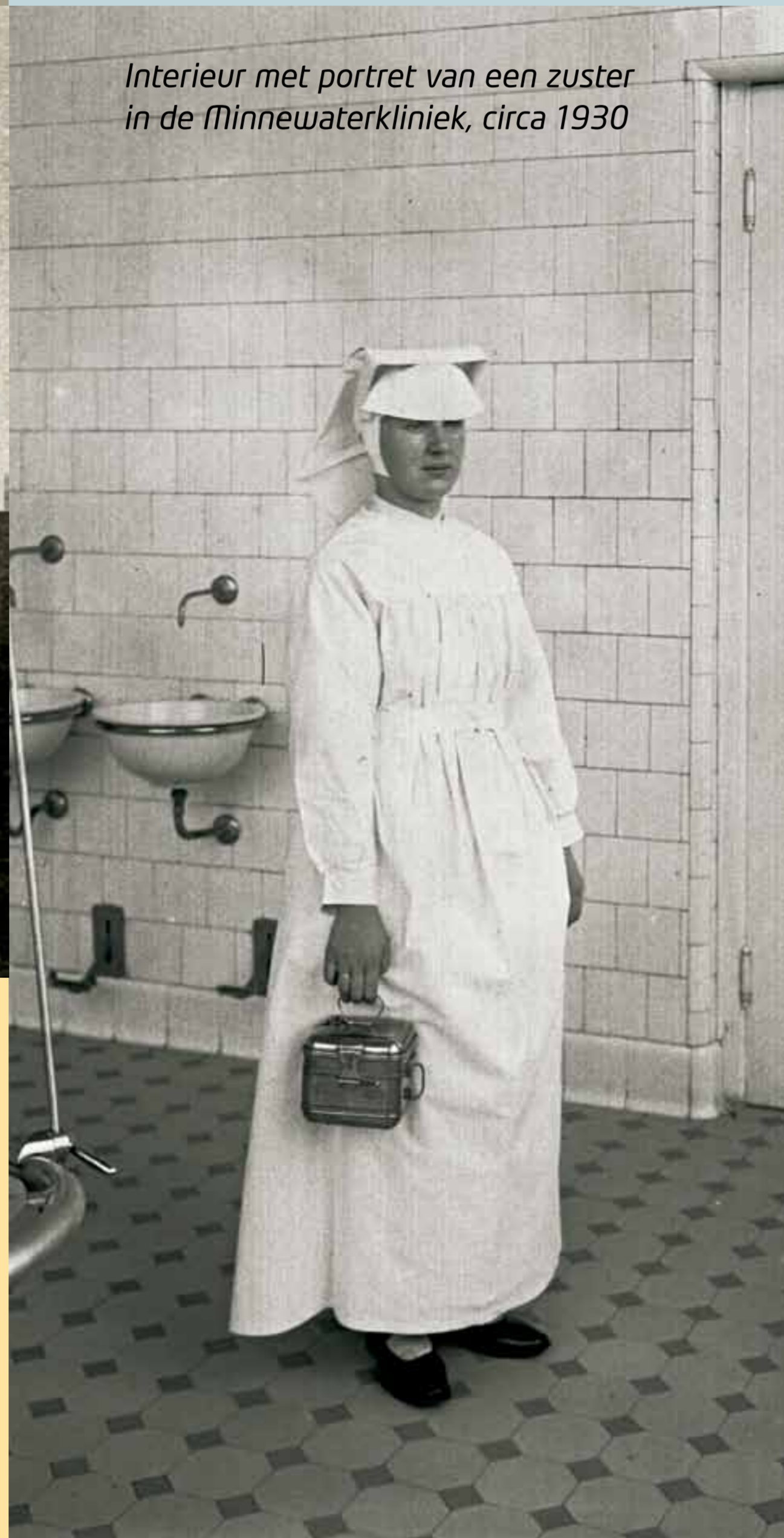
In 1717 komt de Russische tsaar Peter de Grote vanuit Gent met de trekschuit in Brugge aan. Het stadsbestuur wacht hem op aan het Minnewater, maar de tsaar maakt helaas geen tijd voor een bezoek aan de stad.

De oudste bewaarde foto van Brugge, het Minnewater door Louis Jacopson, 1845

1

Het 16de -eeuwse Sashuis is opgetrokken boven drie stuwgaten die de watertoevoer vanuit het Minnewater naar de binnenstad regelden. In het gebouw staat het aandrijfwerk om de stuwschuiten te bedienen, en het is ook een sluiswachterswoning. Op het einde van de 19de eeuw wordt het Sashuis gerestaureerd door architect Louis Delacenserie. De stuw is intussen al tientallen jaren buiten gebruik.

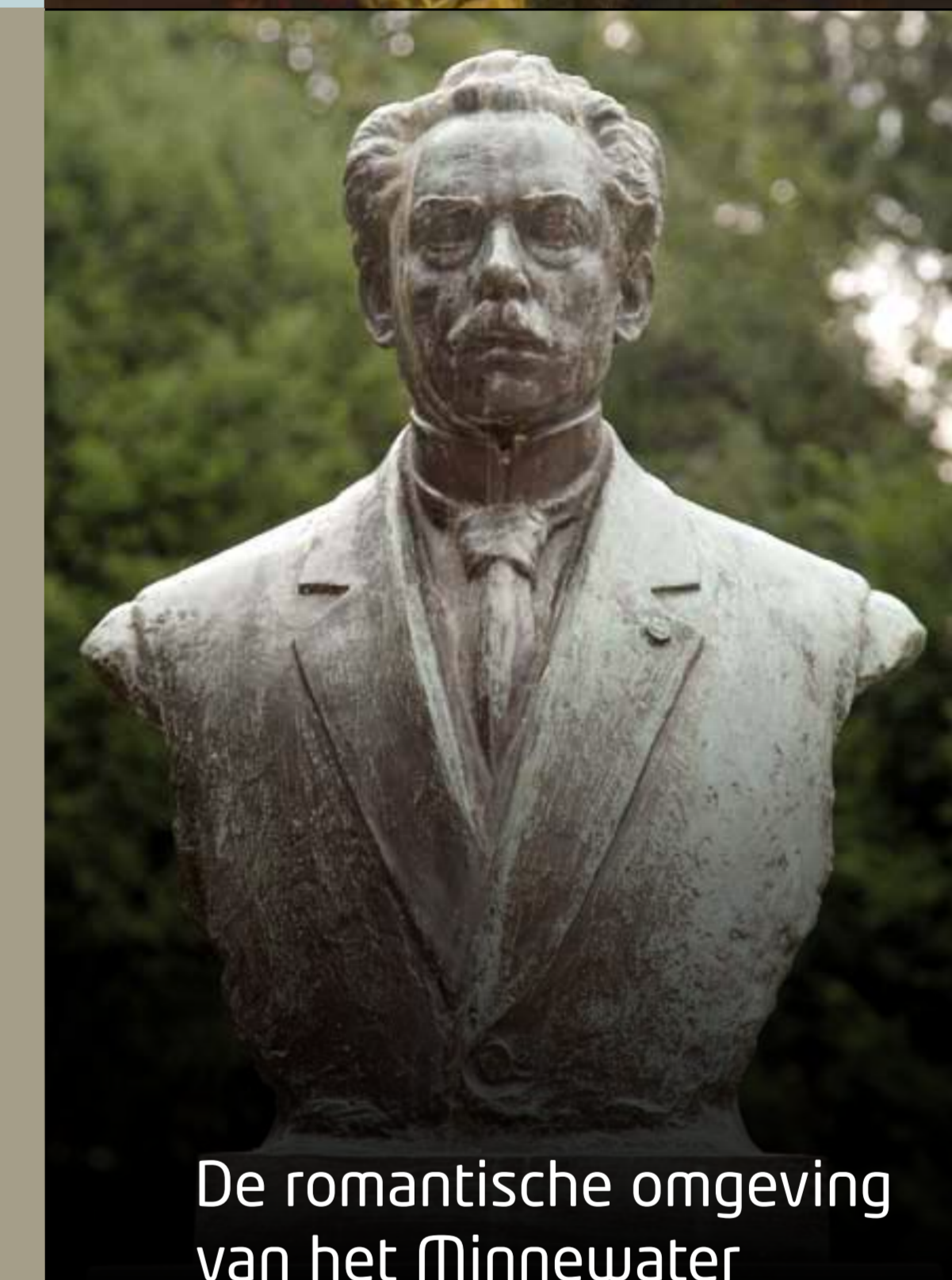

Interieur met portret van een zuster in de Minnewaterklinieek, circa 1930

Eind 19de eeuw vat men naast het Minnewater de bouw van een gasthuis voor bejaarde vrouwen aan. Het neogotisch complex is een ontwerp van Louis Delacenserie. Later wordt het gebruikt als ziekenhuis (de 'Minnewaterklinieek') en nu is het een woon- en zorgcentrum voor bejaarden.

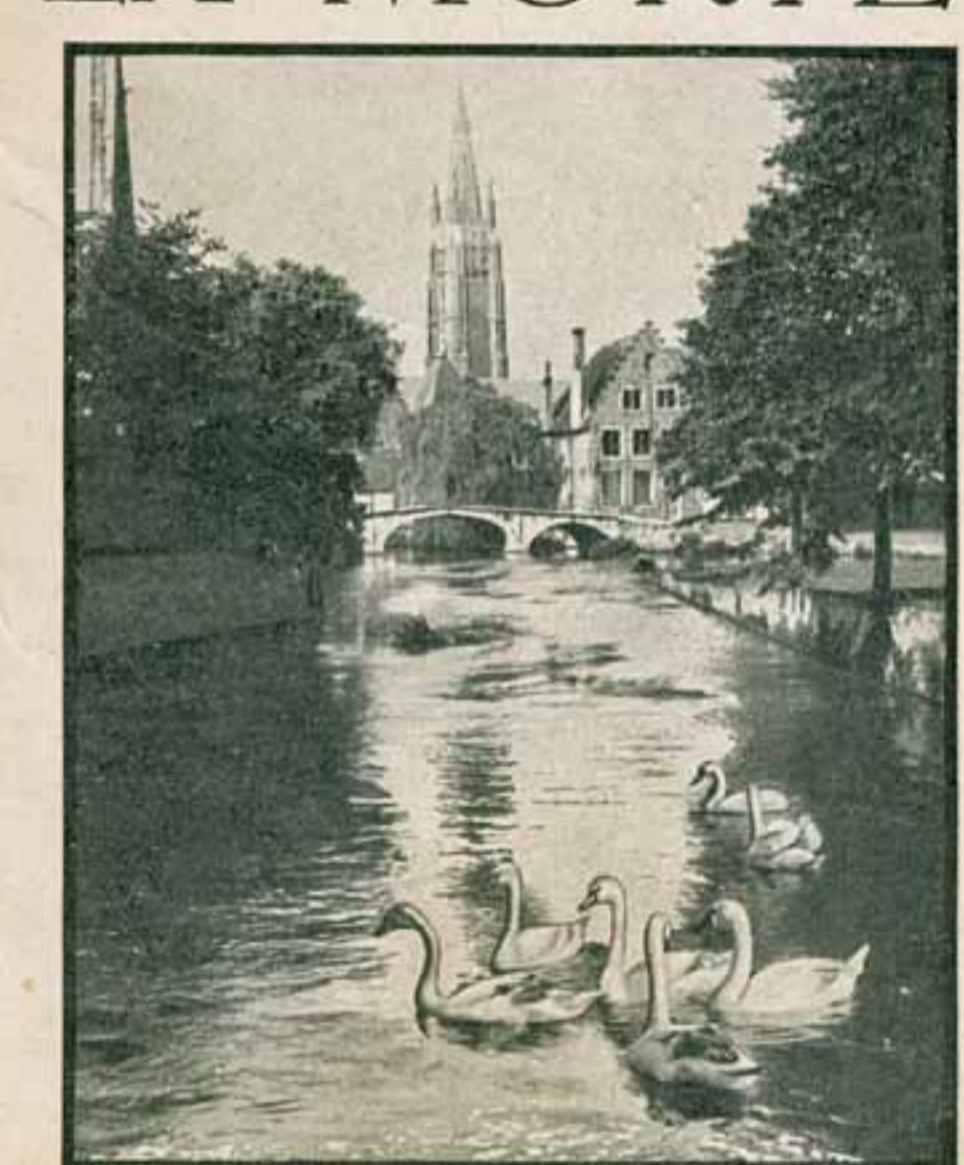
6

De romantische omgeving van het Minnewater inspireert talloze kunstenaars.

Begin 20ste eeuw situeert de Vlaamse auteur Maurits Sabbe hier zijn novelle 'De filosoof van 't Sashuis'. Sinds 1950 staat het borstbeeld van de schrijver aan het Minnewater.

GEORGES RODENBACH
BRUGES
LA MORTE

FLAMMARION
Trente-deuxième mille

Hier een beeld van de Begijnhofbrug op de cover van 'Bruges-La-Morte', de roman van Georges Rodenbach.

Le Minnewater, de la superstition au romantisme

Le Minnewater (ou Lac d'amour) est un des sites historiques jouissant de la plus grande notoriété et parmi les plus visités à Bruges. Les touristes, les promeneurs et les joggeurs s'y retrouvent pour jouir de la sérénité et de la beauté du lieu. La plus ancienne photo de Bruges conservée, qui date de 1845, est d'ailleurs une vue du Lac d'amour.

Le nom flamand du Lac d'amour, 'Minnewater', n'est pas facile à expliquer. Il y a désormais consensus sur l'origine du mot dérivant du moyen-néerlandais 'minne', dans le sens 'd' esprit des eaux'. Au moyen-âge, on croyait en effet qu'un esprit vivait sous le pont. Mais minne signifiant aussi amour, il a donné la traduction française de Lac d'amour.

Le Minnewater était autrefois l'endroit par où la rivière Reie entrain dans la ville. Cette rivière connaissait d'importantes fluctuations de débit, si bien que lors de fortes pluies, elle sortait de son lit pour inonder les rives avoisinantes. Avec l'expansion de la ville, des maisons sont alors érigées sur ces terrains de bas niveau et il devient nécessaire de contrôler le flux de la rivière capricieuse. C'est pourquoi au cours du 13ème siècle ont été construites des digues et des écluses. C'est ainsi que se forma le Minnewater, comme un petit lac de rétention et bassin d'orage.

La maison de l'écluse, qui date du 16ème siècle, a été restaurée au cours du 19ème siècle. Le mécanisme servant à actionner est toujours présent. La maison a aussi servi de demeure à l'écluseur. Mais l'écluse n'est plus en fonction depuis des dizaines d'années. Le premier pont sur le lac d'amour a été construit en bois au 14ème siècle, pour être remplacé au 18ème siècle par l'actuelle version à arcades en pierre. La solide tour fortifiée date de la fin du 14ème, début du 15ème siècle et faisait usage de poudrière pour entreposer les munitions de la ville.

Du 17ème au 19ème siècle, une barge assurait le transport des voyageurs de Bruges à Gand. Son plus célèbre passager aura été le tsar de Russie, Pierre le Grand, qui de passage en 1717 ne prit malheureusement pas le temps de visiter la ville et resta à bord. À la fin du 19ème siècle fut entreprise la construction en style néo-gothique d'une maison de retraite pour dames âgées. Plus tard fut construit un hôpital, pour retrouver actuellement sa fonction de centre de séjour et de soins pour seniors.

Das Minnewater, vom Aberglauben zur Romantik

Das Minnewater ist einer der bekanntesten und meistbesuchten Orte in Brügge. An diesem wunderschönen Fleckchen treffen Spaziergänger auf Jogger. Und auch die älteste erhaltene Photographie Brügges, von 1845, zeigt das Minnewater. Hier im Minnewaterpark findet jedes Jahr das bekannte Cactus-Musikfestival statt.

Die Herkunft des Namens 'Minnewater' war nicht einfach zu klären. Inzwischen ist man sich darin einig, dass er aus dem mittelniederländischen Wort 'minne' in der Bedeutung von 'Wassergeist' abgeleitet ist. Im Mittelalter war der Aberglaube verbreitet, dass unter der Brücke ein Wassergeist hauste. Aber 'minne' bedeutet ebenso 'Liebe'. Und diese Interpretation führt zur französischen Übersetzung 'Lac d'Amour'.

Das Minnewater ist die Stelle, an der in früheren Zeiten das Flüsschen Reie in die Stadt eintrat. Der Wasserstand der Reie schwankte sehr. Nach starkem Regen schwellt der Fluss oft so stark an, dass die niedriger gelegenen Areale am Ufer unter Wasser liefen. Nach Ausbreitung der Stadt auch auf die niedrigeren Gebiete wird die Regulierung des lauischen Flusses zur Notwendigkeit. Deshalb wurden im 13. Jahrhundert Wehre und Schleusen gebaut. So entsteht das Minnewater, als kleiner Stausee und Rückhaltebecken.

Das Sashuis stammt aus dem 16. Jahrhundert, im 19. Jahrhundert wurde es restauriert. Darin befinden sich der Mechanismus zur Bedienung der Stauscheiben sowie die Schleusenwärterwohnung. Das Wehr ist inzwischen seit Jahrzehnten außer Betrieb. Die erste - hölzerne - Minnewaterbrücke wurde im 14. Jahrhundert gebaut. Im 18. Jahrhundert wird sie von einer Steinbogenbrücke ersetzt. Der trutzige Festungsturm wurde Ende des 14. Jahrhunderts/Anfang des 15. Jahrhunderts erbaut. Eine Zeitlang dient er als Lagerstätte für die Schießpulvervorräte der Stadt.

Vom 17. bis zum 19. Jahrhundert schippete eine Trekschute für den Personenverkehr zwischen Brügge und Gent hin und her. Der berühmteste Passagier dieser Linie ist zweifellos Zar Peter der Große, der im Jahre 1717 Brügge leider keinen Besuch abstattet und nicht an Land geht. Ende des 19. Jahrhunderts beginnt man mit dem Bau eines neogotischen Heims für bejahrte Frauen. Später wird es als Krankenhaus benutzt, und heute dient es als Wohn- und Pflegezentrum für Senioren.

The Minnewater, from superstition to romance

The Minnewater is one of the best-known and most frequently visited places in Bruges. Tourists, joggers and walkers all find their way to this pleasant spot. The oldest existing photograph of Bruges dates from 1845 and depicts a scene on the Minnewater. The Minnewater park is the venue for the annual Cactus music festival.

There are different opinions about the origins of the name. Most people now agree that the name derives from the Middle Dutch word 'minne', which means 'water spirit'. During the Middle Ages, superstitious people believed that an evil water spirit lived under the bridge at this spot. But 'minne' also means love, an interpretation that led to the more romantic French translation of the name as 'Lac d'Amour'.

The Minnewater is the place where the River Reie entered the city. The flow of the Reie was notoriously variable. If rainfall was heavy, the water level rose rapidly, so that the lower lying land on both sides of its banks was soon flooded. As the city gradually expanded, it became necessary to build on this low-lying land. This meant that the temperamental Reie needed to be controlled. For this reason, a series of locks and weirs were constructed during the 13th century. This led to the creation of the Minnewater, as a water catchment area and reservoir.

The pumping station, which also served as the lock keeper's house, dates from the 16th century and was restored during the 19th century. The mechanism for operating the lock has not been used for a number of decades. The first wooden Minnewater bridge was built during the 14th century. It was replaced during the 18th century with the current arched bridge in stone. The sturdy rampart tower dates from the end of the 14th - beginning of the 15th century, and once served as the city's gunpowder storage depot.

From the 17th to the 19th century, a tow boat operated on the Minnewater to take passengers from Bruges to Ghent. The most famous of these passengers was undoubtedly the Russian tsar, Peter the Great, who sailed on the boat in 1717. Unfortunately, he did not make time to visit the city. During the 19th century a large neo-Gothic infirmary for elderly women was built alongside the Minnewater. This was later used as a hospital and is now a care and residential centre for senior citizens.

El Minnewater, de superstición a romanticismo

El parque Minnewater es uno de los lugares más conocidos y más visitados de Brujas. Tanto a visitantes como a caminantes y corredores les gusta mucho este lugar encantador. En la foto más antigua conservada de Brujas, de 1845, vemos el Minnewater. En el parque se organiza cada año el conocido festival musical Cactus.

No es fácil explicar el nombre 'Minnewater'. Entretanto se está de acuerdo de que se deriva de la palabra neerlandesa medieval 'minne', en el significado de 'ondina'. En la edad media la gente supersticiosa pensaba que había una ondina viviendo debajo del puente. 'Minne' también significa 'amor', lo que lleva a la traducción francesa 'Lac d'Amour'.

El Minnewater es el lugar donde antes entraba en la ciudad el pequeño río Reie. El Reie tenía un caudal muy variable. Después de una lluvia cerrada, el nivel del agua podía aumentar tanto que se desbordaba el río dejando los terrenos más bajos inundados. Cuando la ciudad se extendía y se edificaban casas en los terrenos más bajos, era necesario controlar el caprichoso Reie. Por eso se construyeron en el siglo XIII presas y esclusas, creando el 'Minnewater' como un embalse.

La casa esclusa data del siglo XVI y fue restaurada en el siglo XIX. Allí se encuentra la vivienda del guarda de esclusa y el mecanismo para manejar la esclusa. Ya hace algunos decenios que la presa está fuera de servicio. El primer puente, de madera, se construyó en el siglo XIV. Se sustituyó en el siglo XVIII por el actual puente de arcos de piedra. La robusta torre de defensa data de finales del siglo XIV, principios del siglo XV. Servía de almacén municipal de pólvora.

Desde el siglo XVII hasta el siglo XIX había un barco sirgado de pasajeros navegando entre Brujas y Gante. El pasajero más famoso era sin duda alguna el zar ruso Pedro el Grande. En 1717, quien desgraciadamente no tomó el tiempo para desembarcar y visitar Brujas. A finales del siglo XIX se inició al lado del Minnewater la construcción de un hospital neogótico para mujeres de la tercera edad. Después albergaba un hospital, hoy día es una residencia de la tercera edad.